

5
Tomaszów Mazowiecki 12.07.2022 r.

BIURO
RADY MIEJSKIEJ
w Tomaszowie Maz.

21.07.2022

(BOR)

Slun

**PREZYDENT MIASTA I RADA MIEJSKA
MIASTA TOMASZOWA MAZOWIECKIEGO**

PETYCJA

My mieszkańcy prawobrzeżnej części Tomaszowa Mazowieckiego, zwracamy się z prośbą o nadanie nowo powstałemu rondu na skrzyżowaniu ulic: Opoczyńskiej, Wąwalskiej, Radomskiej i Gminnej w dzielnicy Białobrzegi nazwy ostatniego właściciela ziemskiego majątku Białobrzegi, **ppor. Mariana Szymańskiego**.

Byłoby to upamiętnieniem osoby o dużych zasługach zarówno dla naszej części miasta, jak również dla całego Tomaszowa Mazowieckiego, po dziś dzień cieszącej się wielkim autorytetem i szacunkiem wśród mieszkańców dzielnic prawobrzeżnej części Tomaszowa Mazowieckiego (życiorys w załączniku).

Za zrozumienie naszej prośby będziemy bardzo wdzięczni.

Z poważaniem mieszkańcy dzielnicy Białobrzegi, Ludwików, Niwka i Podoba.

Załączniki:

- Życiorys ppor. Mariana Szymańskiego
- Listy z podpisami

ppor. MARIAN SZYMAŃSKI

(1897-1971)

ostatni właściciel majątku Białostrzegi

Urodził się 7 września 1897 roku w Białostrzegach Opoczyńskich, jako syn Juliana, powstańca styczniowego i Marianny zd. Kordulskiej. Ojciec Julian podczas rewolucji 1905 roku we wsiach ówczesnej gminy Unewel zakładał konspiracyjne kółka Macierzy Szkolnej. Marian jako chłopiec wraz z Konstantym Kałużyńskim, synem kowala z Białostrzegów często ochraniali zebrania tej organizacji pozostając na czatach. W 1907 roku Marian został posłany do siedmioklasowej Szkoły Handlowej w Tomaszowie Mazowieckim, gdzie w 1913 roku wstąpił do konspiracyjnego skautingu oraz kółka młodzieży niepodległościowej.

Po ukończeniu szkoły i śmierci ojca w 1914 roku objął zarząd nad majątkiem ziemskim w Białostrzegach. Po wybuchu I wojny światowej organizował w Białostrzegach kółka samokształceniowe oraz przeprowadzał w okolicznych lasach ćwiczenia młodzieży wiejskiej. Od jesieni 1917 roku rozpoczął współpracę z działaczami Polskiej Organizacji Wojskowej z Tomaszowa i organizował oraz finansował tworzenie oddziałów POW na terenie gminy Unewel.

Był zapalonym i wyśmienitym kawalerzystą. 3 listopada 1918 roku jako dowódca konnej banderii złożonej z włościan ze wsi zapilicznych brał udział w uroczystym odsłonięciu pomnika Tadeusza Kościuszki w Tomaszowie i tego samego dnia, po powrocie z uroczystości, wieczorem jego konny oddział rozbroił całą załogę austriacką w gminie Unewel, którą pod eskortą odprowadzono na pociąg na stację Jeleń.

6 listopada 1918 roku Rada Gminy Unewel z siedzibą w Białostrzegach uchwałą powierzyła Szymańskiemu dowództwo i organizację Straży Zbrojnej, której głównym celem była ochrona mostów na Pilicy i pilnowanie porządku publicznego na terenie gminy. W skład Straży oprócz komendanta weszło dwunastu włościan z okolicznych wsi.

Na wezwanie działaczy niepodległościowych z Tomaszowa, Stefana Gogolewskiego, Józefa Polaka i Franciszka Turskiego, oddział Szymańskiego złożony ze Straży Zbrojnej i ochotników, w sumie 24 osób, udał się 12 listopada do miasta, gdzie uczestniczył w rozbijaniu garnizonu pruskiego stacjonującego w budynku dzisiejszej poczty oraz w rozbiciu pruskiego eselonu wojskowego przybyłego na dworzec o Tomaszowa ze Spały.

W grudniu 1918 roku Marian Szymański zgłosił się jako ochotnik do Wojska Polskiego i 24 stycznia 1919 roku został skierowany do 1 pułku Ułanów Krechowieckich, a następnie w ramach Dywizji Litewsko-Białoruskiej generała Szeptyckiego brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej, za co otrzymał odznaczenie tej Dywizji i był przedstawiony do odznaczenia Krzyżem Walecznych.

W lipcu 1921 roku został w stopniu podporucznika zdemobilizowany i powrócił do Białostrzegów angażując się czynnie w różne sprawy społeczne. W latach 1922-1928 przeprowadził częściową parcelację majątku i ukończył kurs agronomów.

Marian Szymański był inicjatorem wybudowania szkoły i utworzenia straży ogniowej w Białostrzegach. 13 września 1924 roku został przewodniczącym Komitetu Budowy Szkoły Powszechnej w Białostrzegach, a 29 sierpnia 1928 roku naczelnikiem nowopowstałej Straży Ogniowej. W 1931 roku przekazał prywatny plac u zbiegu dzisiejszych ulic Radomskiej i Młodzieżowej, na którym przy jego dużym udziale finansowym wybudowano drewnianą remizę. Na początku 1939 roku został wybrany na radnego gminy Unewel z siedzibą w Białostrzegach.

Po odbyciu kampanii wrześniowej powrócił do swojego majątku i zaczął udzielać się w konspiracji ZWZ i AK pod pseudonimem „Niwa”. Białostrzeski dwór stał się wtedy schronieniem dla wysiedlonych z Łodzi i Wielkopolski rodzin: Kiczków, Wigurów, Kauczów, Westfali, Jóźwiaków i Wawrzykowskich.

W 1945 roku po przejęciu władzy przez komunistów i nacjonalizacji białostrzeskiego majątku wyjechał do rodziny swojej żony i osiadł w miejscowości Karpicko koło Leszna, gdzie prowadził duże gospodarstwo rolne. Będąc już w podeszłym wieku przeniósł się do Poznania, gdzie zmarł 15 czerwca 1971 roku. Jego prochy spoczęły na cmentarzu komunalnym Junikowo w Poznaniu.

Marian Szymański do końca swoich dni cały czas wspierał finansowo białostrzeski kościół i dwie siostry pozostawione w Białostrzegach.